

EUROPEESK BURO FOAR LYTSE TALEN (EBLT)
NEDERLANSKE KOMMISSJE
p/a Doelestrjitte 8
Postbus 54
8900 AB LJOUWERT

Prof. dr. Abram de Swaan yn 'it hol fan de liuw'

*Skerp debat oer meartaligens mei
adviseur Europeeske Kommisje*

Taalbelied hat hjoed de dei folop de oandacht. Op it provinsjehûs yn Ljouwert wurdt wurke oan in nij taalbelied foar Fryslân, yn Brussel wurdt wurke oan in nij taalbelied foar de hiele Europeeske Uny. Oer ien ding lykje politisy en saakkundigen it iens te wêzen, de ynwenners fan Europa moatte mear talen learen as allinnich de eigen taal. It biedwurd is dan ek: **Mear talen, mear takomst**. Der is ek alle oanlieding ta in Europeesk taalbelied; neffens resinte sifers praat mar de helte fan alle ynwenners fan Europa mear as ien taal goed. Fierwei it grutste part fan de Ingelsken, mar ek in mearderheid fan de Hongaren en Portugezen praat gjin wurd oer de grins.

It belied fan de Europeeske Uny is der op rjochte dat alle Europeanen der njonken de memmetaal der noch op syn minst twa talen byleare moatte; ien grutte, ynternasjonale taal en de taal fan de buorlju. Kinne en sille de minderheidstalen meiprofitearje fan dat nije Europeeske belied? Heart it Frysk wol fanselsprekkend by dy trije ferplichte talen dy't takomstige generaasjes Friezen en Friezinnen leare sille?

It nije Europeeske taalbelied wurdt taret troch in ynternasjonale advyskommisje, de saneamde 'High Level Expert Group on Multilingualism'. Dy groep sil op 26 septimber advys útbringe oan de Europeeske Kommisje. De groep fan alve saakkundigen út hiel Europa is op dit stuit drok dwaande mei it opstellen en skriuwen fan dat advys. Dat advys giet oer alle aspekten fan meartaligens en taallearen, ynklusyf de kwestjes fan tolken en oersetterij fan de Europeeske ynstânsjes.

Foar de Nederlânske ôfdieling fan it Europeeske Buro foar Lytse Talen EBLT is dat de oanlieding om **prof. dr. Abram de Swaan**, it Nederlânske lid fan de High Level Expert Group on Multilingualism op **tongersdei 26 april** nei Fryslân te noegjen foar in stúdzjebesite en in iepenbier debat.

Debatten oer taalbelied, lykas by de lêste steateferkiezings, binne komselden spannend omdat alle politike partijen it útgongspunt ûnderskriuwe dat de minderheidstaal beholden wurde moat. Prof. dr. De Swaan is it **net iens** mei dat útgongspunt. Neffens him is dit útgongspunt 'taalsentimentalisme', dêr't gjin goede arguminten foar binne. "Je kunt heel goed Breton zijn zonder Bretons, Ier zonder Iers, jood zonder Jiddisch, Fries zonder Fries en katholiek zonder Latijn. Waarom zou een Friezin Fries moeten praten of Fries moeten doen?" De Swaan fynt it neffens eigen sizzen logysk dat de Europeeske Uny as organisaasje wat langer, wat mear ientalich Ingelsk wurdt. Dat is no ienkear de natuerlike gong fan saken. Itselde jildt neffens him foar it ferskynsel dat noch hieltiten rûnom yn Europa sprekkers fan minderheidstalen yn plak fan har eigen taal in grutte(re) taal trochjouwe oan de bern. "Telkens weer blijken ouders (en kinderen) de voorkeur te geven aan een taal waarvan ze menen dat die optimale kansen biedt op de arbeidsmarkt, boven de minderheidstaal die hun zo goedgunstig door de linguïsten en pedagogen wordt voorgehouden." De Swaan heakket der oan ta dat hy net op

EUROPEESK BURO FOAR LYTSE TALEN (EBLT)
NEDERLANDSKE KOMMISSJE
p/a Doelestrjitte 8
Postbus 54
8900 AB LJOUWERT

minderheidstalen tsjin is, mar hy fynt wol dat minsken dy't opkomme foar minderheidstalen tsjin de stream yn swimme. As je wolle dat oaren dat ek dogge, dan hawwe je hiele goeie argumenten nedich ...

Tsjinoer de opfetting fan De Swaan steane opfettings fan minsken dy't opkomme foar minderheidstalen. Sy hawwe lykwols ek sterke argumenten om mei foarm te jaan oan dat nije Europeeske taalbelied. Sprekkers fan minderheidstalen binne yn 'e praktyk al folslein twatalich en in soad fan harren prate noch mear talen as dy earste twa. Guon meartalige mienskippen litte no al it meartalige ideaal sjen dat de Europeeske Uny neistribbet. Boppedat is yn de meartalige regio's fan Europa - lykas Fryslân - in soad ûnderfining opdien mei twatalich en trijetalich ûnderwiis. It Mercator Kennisintrum op de Fryske Akademy bondelet dy kennis en ferspriedt dy kennis oer hiel Europa. De Europeeske Uny hat ferlet fan de metoaden en ûnderfinings fan dat meartalich ûnderwiis.

Njonken Abram de Swaan sille ek direkteur prof. dr. Reinier Salverda fan de Fryske Akademy en taalkundige Peter Nieuwenhuijsen fan de NHL ynliedings fersoargje oer it tema 'Mear talen, mear takomst'. Jelle Bangma, de foarsitter fan it EBLT yn Nederlân, sil de jûn liede. Alex Riemersma, de fise-foarsitter fan it oerkoepeljende European Bureau for Lesser Used Languages (EBLUL), dêr't it EBLT diel fan útmakket, sil de diskusje oan 'e ein fan 'e jûn gearfetsje.

Oan 'e begjin fan de jûn sil Arjan Hut, stedsdichter fan Ljouwert yn de jierren 2005 en 2006, de Fryske taal klinke litte. Hut sil ûnder oaren syn meartalich fers 'Fjoertoer de Aldehou' oer it fuotljocht bringe.

Dat iepenbiere debat sil wêze op **tongersdei 26 april**, de jûns om **20.00 oere**, yn De Bres yn Ljouwert. De tagong is fergees. Jo fine De Bres oan de Skoallestrjitte nûmer 4, efter De Harmonie.

Sjoch foar mear ynformaasje oer Abram de Swaan op <http://www.deswaan.com>
Sjoch foar mear ynformaasje oer *Mear talen, mear takomst* op:
<http://www.meartalenmeartakomst.nl>

Foar mear ynformaasje oer de diskusjêjûn kinne je skilje mei:
- Jelle Bangma 058 - 284 34 34 (yn kantoartiden)
- of mei Alex Riemersma 058 - 2131414 (ek oerdeis)

mear talen
mear takomst